

محسن راجی، معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه ۷ می‌گوید: «سازمان میراث فرهنگی و سازمان فرهنگی و هنری شهرداری همکاری خوبی برای بازگشایی و استفاده مردم از جاذبه‌های گردشگری در اختیار خود داشته‌اند. یکی از عمارت‌های کلاهدیزی در باغ موزه قصر بازسازی و بهسازی شده است و مردم اکنون می‌توانند از این عمارت تاریخی بازدید کنند. مجموعه موزه رضا عباسی نیز که در اختیار وزارت میراث فرهنگی است چنین تعاملی را با شهرداری برقرار کرده است و توانسته‌ایم با ورود به این حوزه و ایجاد زیرساخت برای گردشگران این موزه را نیز در محور گردشگری منطقه قرار داده و ظرفیت موزه را به مجموعه گردشگری پایتخت اضافه کنیم.»

**بهسازی
کلاهدیزی و
رضا عباسی**

محسن راجی، معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تکه هفتم پایتخت:

ظرفیت‌های تعطیل شده گردشگری فعال شد

تا پیش از این به دلیل پیش‌بینی نشدن آن در دستورالعمل‌های ارسالی از سوی ستاد گردشگری فرصت و مجوز اجرا نداشتند. اکنون می‌توان مدعی شد هر منطقه براساس ویژگی‌های خاص خود برنامه‌هایی را تدارک دیده و در حوزه گردشگری برای اقبال جامعه هدف خود را دنبال می‌کند.

برخی جاذبه‌های گردشگری در منطقه ۷ به دلیل فرسودگی نیازمند بازسازی و احیا هستند. در این دوره چه اقداماتی برای حفظ این بناها و جاذبه‌های گردشگری انجام شده است؟

ورود فعالانه به حوزه تعمیرات و احیای بناهای تاریخی و گردشگری را می‌توان از رویکردهای ارزشمند دوره اخیر شهرداری دانست. ما در گذشته اعتبار چندانی برای ورود به این حوزه در اختیار نداشتیم اما با حمایت شورای شهر و تصویب اعتبار برای این مهم اکنون قادر هستیم به این حوزه ورود جدی داشته باشیم. در این راستا، ورود جدی به موضوع تعمیرات و احیای ۲ خانه مهم تاریخی شامل خانه افشار و خانه جغرافیا را در دستور کار قرار دادیم. خانه افشار در اختیار ستاد سمن‌های شهرداری بود و به بهسازی برای ادامه فعالیت نیاز داشت که به شکل جدی بهسازی و تعمیرات آن انجام شد. علاوه بر این، خانه پدر علم جغرافیا که در گذشته به‌عنوان موزه از آن استفاده می‌شد اما به دلیل مشکلات ساختمان سال‌ها تعطیل بود نیز با ورود جدی شهرداری به مسئله تعمیرات و بازسازی آن به‌زودی بعد از مدت‌ها تعطیلی بازگشایی خواهد شد.

اماکنی هم هستند که اهمیت بسزایی برای جامعه فرهنگی و رسانه‌ای کشور دارد. درباره وضعیت این اماکن توضیح بفرمایید.

مجموعه خانه نراقی از اماکنی است که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. سال گذشته این ملک به تملک شهرداری درآمد. این مجموعه اکنون در حال بازپیرایی و آماده‌سازی برای بازگشایی به‌عنوان خانه روزنامه‌نگاران ایران است. پیش‌بینی می‌کنیم این مجموعه نیمه‌دوم مردادماه به محلی برای حضور اصحاب رسانه و برگزاری رویدادهای این قشر تبدیل شود. علاوه بر این، با تعامل سازنده‌ای که با مدیران مجموعه‌های گردشگری و تاریخی بیرون از شهرداری داشته‌ایم به موضوع بهسازی این اماکن ورود و موزه‌هایی مانند رضا عباسی و خوشنویسی ایران را به‌سازی و ایمن‌سازی کردیم.

تکه هفتم پایتخت با وجود کوچک بودن آن از نظر وسعت جغرافیایی، یکی از مناطق گردشگری پذیر پایتخت است؛ چرا که در تعریف انجام شده در مسیرهای گردشگری، این منطقه نقطه تلاقی چند مسیر مختلف است و در مسیر تورهای گردشگری قرار دارد. این موضوع سبب شده است، گردشگرانی که در قالب تورهای مختلف در حال بازدید از اماکن گردشگری و جاذبه‌های آن هستند وارد منطقه شده و از برخی مراکز جاذب گردشگری بازدید کنند. محسن راجی، معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه ۷ باور است که حضور گردشگران و تورهای متنوعی که در این حوزه برگزار شده است منجر به تحولاتی در حوزه گردشگری منطقه شده است؛ تحولاتی که بهانه‌ای شد تا با و در باره ۳ سال گذشته و آنچه برای توسعه گردشگری در منطقه انجام شده است، هم‌صحبت شویم.

شهرداری در دوره اخیر مدیریتی خود نگاه متفاوتی به موضوع گردشگری داشته است. این تفاوت تا چه اندازه محسوس بوده است؟

یکی از موضوعاتی که شهرداری به شکل خاص در دوره مدیریتی اخیر دنبال کرد، تقویت ساختارهای مدیریتی و تصمیم‌گیری در حوزه گردشگری شهرداری بود؛ موضوعی که می‌توان آن را نقطه عطف فعالیت‌های گردشگری تهران دانست؛ چرا که تا پیش از این مدیریت حوزه گردشگری در شهرداری در قالب ستاد گردشگری دنبال می‌شد اما اکنون با ارائه لایحه شهرداری به شورای برای ایجاد سازمان گردشگری پیش‌بینی می‌کنیم با ارتقای ساختار زمینه برای هماهنگی میان ارکان مختلف شهرداری در این حوزه و حتی بیرون از آن افزایش یابد و بتوان از ظرفیت‌های مغفول مانده گردشگری تهران بیشتر از قبل استفاده کرد. البته نباید تغییر در نگاه بودجه‌ای و برنامه‌ریزی در دوره جدید نسبت به گذشته را فراموش کرد چرا که دوره کنونی دوره رشد کمی و کیفی برنامه‌های گردشگری پایتخت به شمار می‌رود.

از بعد برنامه‌ای در منطقه شما چه رویکردهایی دنبال شد؟

یکی از ویژگی‌های این دوره در حوزه گردشگری این بود که تنها ابلاغیه‌های ستاد گردشگری برای توسعه گردشگری منطقه ملاک عمل قرار نگرفت. در این دوره علاوه بر ابلاغیه‌ها به مناطق این امکان داده شد تا با استفاده از طرح‌های ابتکاری خود موضوعات گردشگری را بررسی و براساس شرایط هر منطقه ایده‌هایی را که در این حوزه قابلیت پیگیری داشت دنبال کنند. این موضوع امکان اجرای برنامه‌هایی را به مناطق داد که

رضایبگدلو

دانشیار پژوهشگاه مطالعات اجتماعی ناجا

نقش گردشگری در ایجاد همبستگی اجتماعی

تهران در سال‌های گذشته به یک مقصد گردشگری برای شهروندان تهرانی و غیرتهرانی تبدیل شده است. رضا بیکدلو، دانشیار پژوهشگاه مطالعات اجتماعی ناجا این پیامد را برای پایتخت مؤثر ارزیابی می‌کند و در این باره می‌گوید: «گردشگری مقوله‌ای است که باعث تعمیق فرهنگ و ایجاد روحیه ایران‌دوستی و همبستگی اجتماعی می‌شود. برنامه‌هایی که از سوی معاونت اجتماعی و فرهنگی و ستاد گردشگری شهرداری تهران برای شهروندان در زمینه گردشگری تدارک دیده شده هم از لحاظ کیفیت و هم از لحاظ محتوا بسیار عالی و کاربردی بوده است.»

دانشیار پژوهشگاه مطالعات اجتماعی دلیل افزایش آمار ورود گردشگران به تهران را توسعه فضاهای فرهنگی و گردشگری در تهران می‌داند و ادامه می‌دهد: «یکی از تغییرات چشمگیری که می‌توان به آن اشاره کرد تبدیل تهران به مقصد گردشگری مسافران است.»

در طول ۳ سال گذشته شاهد ورود گردشگران بیشتری به تهران بودیم و این دگرگونی نشان‌دهنده ایجاد جاذبه‌های گردشگری در شهر تهران از سوی مسئولان در معاونت اجتماعی و فرهنگی و ستاد گردشگری شهرداری تهران است.

خوشبختانه طی این مدت امکانات گردشگری بیشتری برای شهروندان در نظر گرفته و اجرا شده است و این روند در برنامه‌های نوروز امسال نیز محسوس بوده است.

طراحی نقشه جامع، انتخاب مسیرها، پاسخگویی کارشناسان، برگزاری تورهای متنوع و متعدد در جذب گردشگر مؤثر بوده است. بیکدلو می‌گوید طبق مطالعات جامعه‌شناسی گردشگری در ایجاد همبستگی بین شهروندان مؤثر است: «در سال‌های گذشته شاهد برگزاری برنامه‌های جمعی مناسبتی و همچنین تورهای گردشگری متنوع بوده‌ایم. تمام این برنامه‌ها با اجتماعی از شهروندان همراه است و همین امر در ایجاد حال خوب در شهروندان و تعمیق بیشتر همبستگی اجتماعی تأثیرگذار خواهد بود.»

گره‌گشایی‌ها نیازمند تعامل است

محسن راجی، معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه ۷ می‌گوید: «منطقه ما شرایط خاصی از حیث تنوع مجموعه‌های متولی اماکن تاریخی و گردشگری دارد. وجود چندین پادگان در منطقه و نیز قرار داشتن اینبه تاریخی در اختیار دیگر سازمان‌ها سبب شده است که شهرداری با مشکلاتی برای بازگشایی این مجموعه‌ها برای مردم روبه‌رو باشد. به‌عنوان نمونه ۳ عمارت کلاهدیزی در تهران است که هر سه مورد در منطقه ۷ قرار دارد. ۲ عمارت در پادگان هاست اما با وجود تلاش بسیار برای متقاعد کردن مجموعه‌های نظامی برای بازگشایی مجموعه‌های در اختیار خود به روی مردم تاکنون تلاش‌هایی نتیجه‌مانده است. ضرورت دارد متولیان این مجموعه‌ها با همکاری بیشتر با شهرداری به‌گونه‌ای عمل کنند که مردم بتوانند از جاذبه‌های مغفول مانده گردشگری منطقه استفاده کنند.»

